

Protocol veilig werken voor politieke gezagsdragers Stichtse Vecht.

Inleiding

Voor politieke gezagsdragers en voor democratisch gekozen volksvertegenwoordigers is het belangrijk dat zij gemakkelijk benaderbaar zijn en open in de samenleving kunnen staan. En het politieke debat vrij kunnen voeren, publieke taken vrij van dwang en drang kunnen uitoefenen en dat besluiten zonder druk kunnen worden genomen.

In hun publieke taak kunnen zij worden geconfronteerd met norm overschrijdend gedrag van burgers: uitschelden, beledigen, persoonlijke bedreiging of bedreiging aan het adres van familie, langdurig stalken en fysieke agressie. Norm overschrijdend gedrag kan -bedoeld of onbedoeld- de besluitvorming beïnvloeden en raakt dan aan de integriteit van de besluitvorming.

Politieke gezagsdragers vervullen hun publieke taken per definitie in de openbaarheid; de manier waarop zij omgaan met emotie en reageren op agressie heeft zodoende altijd een voorbeeldfunctie.

1.

Basisafspraken

De basisafspraken is dat de individuele bestuurder of politicus norm overschrijdend gedrag vanwege zijn of haar functie altijd meldt en vervolgens overlegt over de te volgen handelwijze. Hierbij is het van belang het gezamenlijk acteren en dus het éénduidig handelen conform de norm van Stichtse Vecht centraal te stellen. De afspraak is dat onze politieke gezagsdragers op dezelfde wijze handelen bij agressie incidenten als bij de ambtelijke organisatie en op deze wijze alle ambtenaren ook steunen.

De in dit protocol opgenomen afspraken zijn erop gericht om in overleg regie te voeren zodra sprake is van norm overschrijdend gedrag tegen bestuurders of raadsleden.

2.

Wat is norm overschrijdend en ontoelaatbaar gedrag ?

Een burger kan op een emotionele manier begrip vragen voor zijn persoonlijke situatie, kritiek geven op de regels of op het beleid van de gemeente, of bijvoorbeeld boos zijn over een beslissing van de gemeente. Emotioneel gedrag is van korte duur en laat zich corrigeren. Voor dergelijk gedrag kan (enig) begrip worden getoond. Emotioneel gedrag is niet verboden, boosheid is niet norm overschrijdend en is geen agressie.

Onze norm

Binnen gemeente Stichtse Vecht hanteren wij een basisnorm voor agressie. Dit noemen wij de professionele norm. Deze norm kan anders liggen dan je persoonlijke norm. Het is niet bepalend wat de oorzaak of impact van het norm overschrijdend gedrag (agressie) is. Bepalend is wat het feitelijke gedrag van de agressor is. Verbale agressie gericht tegen de persoon (aanhoudend), zoals schelden, schreeuwen, beledigen, persoonlijke bedreiging en fysiek geweld zijn altijd onacceptabel. Ongeacht de persoonlijke grens van de medewerker, dient de medewerker op dat moment de grens van de gemeente Stichtse Vecht aan te geven.

Basisnorm agressie Gemeente Stichtse Vecht:

Norm overschrijdend gedrag (agressie) richting een medewerker van gemeente Stichtse Vecht wordt niet getolereerd en altijd gemeld (**EMOTIE MAG**, **AGRESSIE NEE**).

3. Vormen van agressie en geweld

Schriftelijke agressie

Het schriftelijk doen van aantijgingen/bedreigingen tegenover ambtsdragers. Hieronder valt ook schriftelijke agressie via e-mail.

Verbale agressie

Zowel van persoon naar persoon als telefonisch zoals: uitschelden, beledigende en/of discriminerende opmerkingen etc.

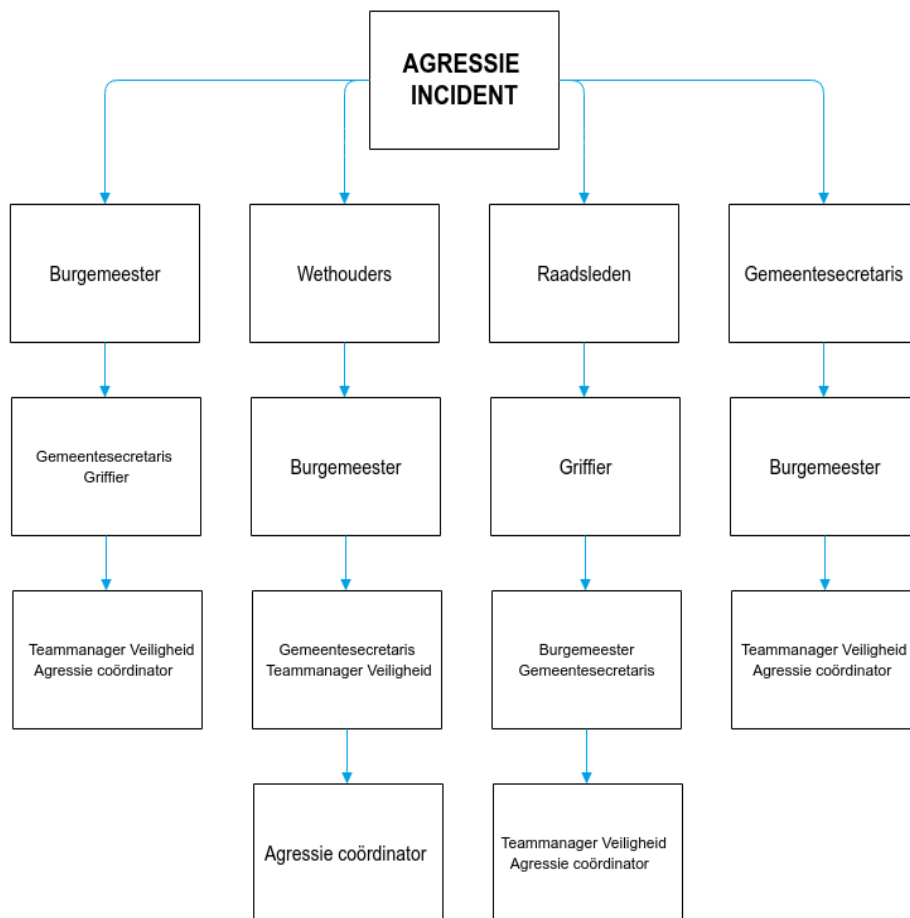
Fysieke agressie

Escalatie van agressie, die zich uit in geweld tegen voorwerpen dan wel personen in welke vorm dan ook.

Agressie via sociale media, internet

E-mail, sociale media en internet bieden legio kansen voor het (anoniem) uiten van agressie. Het bijzondere van internet en de sociale media is dat de drempel om forse uitlatingen te doen lager is dan in het dagelijkse leven, doordat allerlei remmende factoren en correctiemechanismen ontbreken. Je zou daaruit kunnen afleiden dat zulke, min of meer ongerichte, agressieve uitingen minder serieus genomen kunnen worden. Dat is echter maar de vraag: de impact op het persoonlijke leven kan onverminderd groot zijn en uiteindelijk gaat het toch om het eigen gevoel van veiligheid. Het is voor politieke ambtsdragers, nog meer dan voor privépersonen, te allen tijde belangrijk zich bewust te zijn van de consequenties van handelingen online. Het debat op internet is een verlengstuk van het politieke debat in de raadzaal en in de fysieke stad. Regels die daar gelden, zijn ook van toepassing in de virtuele wereld.

4. Melden van norm overschrijdend gedrag.

Norm overschrijdend gedrag wordt altijd intern gemeld en bij de Coördinator Agressie en Geweld (CAG). (agressienumelden@stichtsevecht.nl)

- De burgemeester meldt een incident bij de gemeentesecretaris en de griffier en de CAG worden hiervan op de hoogte gebracht.(manager veiligheid indien nodig ook).
- Wethouders melden incidenten bij de burgemeester. De burgemeester stelt de gemeentesecretaris op de hoogte van de melding en de gemeentesecretaris stelt de CAG (en teammanager veiligheid) op de hoogte.

- Raadsleden melden incidenten bij de griffier. De griffier stelt de burgemeester en gemeentesecretaris op de hoogte van de melding en de gemeentesecretaris stelt de CAG op de hoogte
- De gemeentesecretaris meldt een incident bij de burgemeester, CAG en teammanager veiligheid.

Alle meldingen worden geregistreerd in het Gemeentelijke Incidenten Registratiesysteem (GIR) van de gemeente in afstemming met de CAG. De resultaten van de registratie van incidenten worden zonder vermelding van persoonsgegevens meegenomen in het sociaal jaarverslag.

5.

Interne maatregelen

Na iedere interne melding wordt besproken welke maatregelen tegen de veroorzaker worden genomen. De CAG van de gemeente is beschikbaar voor advies en ondersteuning. Al naar gelang de ernst van het grensoverschrijdend gedrag (en als sprake is van herhaald gedrag) kan de gemeente:

- de persoon oproepen voor een incidentgesprek;
- de persoon verwijderen uit een gebouw/van een terrein;
- mondeling of schriftelijk waarschuwen;(waarschuwingsbrief).
- (tijdelijk) beperken van de toegang tot de gemeentelijke gebouwen of van de dienstverlening;
- de burgemeester en de politieke gezagsdragers zijn te allen tijde bevoegd om een burger te verzoeken een gebouw te verlaten en mondeling de toegang tot een gebouw te ontzeggen. De schriftelijke ontzegging voor een bepaalde tijd is een besluit van de burgemeester.
- de persoon oproepen voor een (orde-of herstel) gesprek met een daartoe aangewezen vertegenwoordiger van de gemeente over het ongewenste gedrag;
- het voorval melden bij de politie (als het gedrag niet strafbaar is, maar wel norm overschrijdend, kan melding worden gedaan bij de politie, zodat het incident in ieder geval bekend is bij de politie);
- aangifte doen bij de politie onder vermelding van Veilig Publieke Taak (VPT).
- andere maatregelen treffen, al naar de omstandigheden. De maatregelen worden bij voorkeur binnen 48 uur na het incident getroffen en schriftelijk door de burgemeester aangekondigd. Maatregelen kunnen worden toegepast na iedere (interne) melding en ook als wordt besloten dat van een incident melding of aangifte wordt gedaan bij de politie. De maatregelen die door de gemeente worden genomen jegens de veroorzaker worden zo mogelijk, en als aan de orde, meteen bij het doen van aangifte of bij de melding aan politie en Openbaar Ministerie doorgegeven en anders zo spoedig mogelijk na het nemen van deze maatregelen. Dit vindt altijd plaats in overleg met de teams communicatie en veiligheid.

6.

Melding en aangifte

Norm overschrijdend gedrag kan strafbaar zijn. Het is van groot belang dat van mogelijk strafbaar gedrag zo snel mogelijk aangifte wordt gedaan. Voorbeelden van norm overschrijdend gedrag dat strafbaar kan zijn (zie ook bijlage):

- beledigen, discrimineren, kleineren, (doods)bedreigingen uiten,
- dreigen met represailles, bedreigen (van familieleden) en uitvoeren van dreigementen,
- schoppen, spugen en andere fysieke agressie,
- letsel toebrengen of materiele schade veroorzaken en gedrag dat anderen in gevaar brengt.

De griffier en/of de gemeentesecretaris overleggen met de CAG en zo nodig met de betrokkenen en met de politie over de ernst van de situatie en de aangifte. Bij het doen van aangifte kiest de bestuurder of het raadslid domicilie op het adres van de gemeente Stichtse Vecht, Endelhovenlaan 1, 3601GR Maarssen en nooit op het privéadres. De betrokkene laat zich bij de aangifte zo nodig bijstaan door de agressie-coördinator. Melden en aangifte moet zo volledig mogelijk gebeuren: wat is er gebeurd, waar en wanneer, wie heeft het gedaan of gezien? In het GIR is een formulier voorhanden waarop, voordat naar de politie wordt gegaan om aangifte te doen, de relevante informatie al verzameld kan worden.

Als er een vermoeden bestaat dat er een verband bestaat tussen de agressie en een door de betrokkene of door zijn/haar partij ingenomen standpunt of besluit, wordt dit gemeld. Als sprake is van brieven, e-mail, boodschappen op een voicemail of dreigtweets, dan worden deze bewaard en wordt een kopie bij de melding gevoegd. Kenmerken van de dader(s)en zaken als kentekens worden zo mogelijk doorgegeven.

Bij het doen van aangifte moet altijd gemeld worden dat het om een VPT (Veilige Publieke Taak) zaak gaat!

7.

Noodgevallen tijdens en buiten kantooruren.

Wanneer zich een noodgeval voordoet belt de bedreigde 112 en geeft aan waar hij/zij zich bevindt en (indien mogelijk) wat de situatie is. Tijdens een noodgeval overdag in het gemeentekantoor wordt het interne noodnummer **4440** gebeld. De receptie zal het interventieteam en/of de bhv alarmeren. Opvang en begeleiding van de hulpdiensten wordt door interventie team en/of bhv verzorgd.

In geval van een noodgeval 's avonds belt de bedreigde ook 112. Mocht er tijdens een commissie- of raadsvergadering een incident plaatsvinden, dan heeft de voorzitter van de vergadering de regie. Hij/zij zorgt dat de bode en/of 112 gewaarschuwd wordt en bepaalt verdere acties.

Zolang de dreiging duurt en de bedreigde niet weg kan komen, staat de eigen veiligheid van de bedreigde voorop. De bedreigde probeert kalm te blijven en de bedreiger niet te provoceren (met een grapje, onverwachte beweging of iets dergelijks).

Bij een incident in de privésfeer of openbare ruimte kan ook de politie worden ingeschakeld of bij een ernstige bedreiging 112. Als het incident verband houdt met het politieke ambt, dan moet dit gemeld worden bij de politie. Ook deze incidenten worden zo spoedig mogelijk, maar altijd gemeld en geregistreerd in het GIR in afstemming met de CAG Ook dan wordt bekeken welke aanpak vanuit de gemeentelijke organisatie nodig is richting de veroorzaker.

8.

Follow-up na meldingen/of aangifte bij de politie.

De Hoofdofficier van Justitie wordt, door tussenkomst van *de beleidsmedewerker bewaken, beveiligen* & *crisisbeheersing van het Regioparket Utrecht/Lelystad*, door de politie op de hoogte gesteld bij een dreigingsmelding en/of een aangifte. Bij dreiging tegen een persoon ligt de verantwoordelijkheid voor de beslissing over het treffen van beveiligingsmaatregelen in het kader van de strafrechtelijke handhaving en het stelsel bewaken en beveiligen bij de Hoofdofficier van Justitie en doet de politie voorstellen over de te nemen maatregelen (artikel 1 lid 2 Politiewet, aanwijzing beveiliging van personen, objecten en diensten).

Als de burgemeester zelf onderwerp is van dreiging, blijft de Hoofdofficier van Justitie verantwoordelijk en kan worden overlegd met de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Als de burgemeester slachtoffer is, wordt tevens de Commissaris van de Koning op de hoogte gesteld. Als het te verwachten effect en de aard van de gebeurtenis op het terrein van de openbare orde ligt, dan worden extra veiligheidsmaatregelen in gezet onder verantwoordelijkheid van de burgemeester (artikel 17 Gemeentewet).

Aanvullende beveiligingsmaatregelen worden in goed overleg tussen gemeente, politie en OM getroffen en uitgevoerd. De politie voert maatregelen in de openbare ruimte uit (surveillance, cameratoezicht). De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van bijzondere maatregelen aan de woning in het kader van (be)dreiging en maatregelen die noodzakelijk zijn vanwege specifieke omstandigheden en risico's en eventueel herstel na afloop van de dreiging.

De inspectie SZW wordt binnen 24 uur gewaarschuwd door de burgemeester of door de griffier als sprake is van een ernstig incident waarbij een politieke ambtsdrager lichamelijk of geestelijk letsel oploopt, in het ziekenhuis moet worden opgenomen, blijvende schade overhoudt aan de gezondheid of overlijdt aan de gevolgen.

Communicatie

De burgemeester is ten overstaan van de gemeenteraad (al dan niet vertrouwelijk) woordvoerder als het gaat om bedreiging van één of meer wethouders of raadsleden. De burgemeester kan zich desgewenst laten bijstaan door de hoofd officier van justitie (HOvJ).

Als de burgemeester direct betrokken is, wordt in overleg met de burgemeester, de loco-burgemeester en eventueel de Commissaris van de Koning, de handelswijze bepaald. De HOvJ zal altijd bereid zijn tot (vertrouwelijke) uitleg aan de gemeenteraad. Andere politieke ambtsdragers worden met instemming van het slachtoffer op de hoogte gebracht van een incident, tijdens een collegevergadering, besloten presidiumoverleg of seniorenconvent. Vertrouwelijkheid wordt daarbij zo nodig in acht genomen.

In het geval van voortdurende dreiging is het van groot belang dat niemand uitspraken doet die leiden tot verhoging van veiligheidsrisico's. Communicatie en contacten met de pers worden overgelaten aan de voorlichter van de gemeente in nauw overleg met de griffier. De voorlichter van de gemeente stemt een eventuele communicatieboodschap bij een ernstige (be)dreiging af met de afdeling voorlichting van het Openbaar Ministerie. Getroffen (politie) maatregelen in de publieke ruimte worden nooit naar de pers gecommuniceerd. Afspraken over woordvoering worden altijd in acht genomen.

9.

Vertrouwenslijn en contact met beroepsorganisaties.

Incidenten tegen de burgemeester, wethouders en raadsleden kunnen door de betrokkenen (vertrouwelijk) gemeld worden aan de beroepsverenigingen (Nederlands Genootschap van Burgemeesters, Wethouders vereniging respectievelijk de Vereniging voor Raadsleden). Speciaal voor politieke gezagdragers en raadsleden is er een vertrouwenslijn in het leven geroepen. Deze biedt zowel mentale ondersteuning na een incident als hulp bij het afwegen van de noodzaak tot melden en aangifte. Het telefoonnummer van de vertrouwenslijn is 0800 – 2800 200 (zie www.devertrouwenslijn.nl).

De burgemeester kan daarnaast 24 uur per dag contact opnemen met de crisislijn van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters: 070-3738080, zie ook www.burgemeesters.nl.

Ook de wethouders vereniging ondersteunt wethouders. Contact kan worden opgenomen via www.wethoudersvereniging.nl. De wethouders vereniging werkt samen met de Vertrouwenslijn.

10.

Schade, opvang en nazorg na incidenten.

Het kan zijn dat er schade is geleden door de gemeente zelf, aan persoonlijke eigendommen van de betrokkene of dat er aanvullende kosten moeten worden gemaakt (bijvoorbeeld medische).

Los van de vraag of de gemeente of de betrokkene verzekerd is voor de schade is het uitgangspunt dat schade zoveel mogelijk wordt verhaald op de veroorzakers. Hierover wordt door de gemeentesecretaris/de raadsgriffier overleg gevoerd met het OM en het Slachtofferloket.

Het slachtofferloket Utrecht biedt bij ernstige zaken juridisch advies over het vorderen van de schade en eventueel voegen van de schadeclaim in het strafproces. Slachtofferloket, Regioparket Utrecht/Lelystad,

Herman Gorterstraat 5 / Postbus 505, 3500 AM Utrecht, Tel.: 088-6991580,
slachtofferloketmiddennederland@om.nl.

Voor de bestuurders en de raadsleden van de Gemeente Stichtse Vecht wordt in (juridische) ondersteuning voorzien door:

De Unit Risicobeheer

De dienstverlening die wordt gedekt door de algemene aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente;

De dienstverlening die wordt gedekt door de algemene aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente;

De dienstverlening die wordt gedekt via de Collegebeschermingsverzekering, o.a. bestaande uit trauma hulp en rechtsbijstand bij het verhalen van (loon)schade als gevolg van geweld en bedreiging door derden ontstaan in verband met de functie uitoefening;

De dienstverlening die wordt gedekt door de Agressieongevallenverzekering collegeleden– waarbij het financieel risico bij overlijden en/of blijvende invaliditeit is verzekerd als ook schade aan eigendommen met daarnaast een beperkte dekking voor ziektekosten. De contacten hierover lopen via de gemeentesecretaris, de griffier en de Unit Risicobeheer. De Unit Risicobeheer onderhoudt de contacten met verzekeraar over de in te schakelen dienstverlening.

11.

Afspraken nazorg na agressie:

- Voor nazorg kan 24/7 Traumaopvang te Nijmegen (**alarmnummer 024-3229884**) gebeld worden. Gemeente Stichtse Vecht heeft een overeenkomst met traumaopvang 24/7 voor directe nazorg na een schokkende gebeurtenis (bv. een agressie-incident). Traumaopvang 24/7 is een landelijk opererend bureau Het telefoonnummer van het alarmnummer is **024-**

Endelhovenlaan 1, 3601 GR Maarssen
Postbus 1212, 3600 BE Maarssen
T 0346 25 40 00 F 0346 25 40 10
www.stichtsevecht.nl

3229884 kan 24 uur per dag gebeld worden. De afspraak is dat binnen 4 uur (na melding alarmnummer) de nazorg/opvang is gestart. Een speciaal opgeleide hulpverlener kan je begeleiden bij een schokkende gebeurtenis

Voor de betrokkene kan ook slachtofferhulp Nederland worden ingeschakeld 0900-0101 voor acute opvang en nazorg.